

також сприяє дотриманню безпечних умов праці, що впливає на загальну безпеку операцій підприємства.

Інвестування в якість продукції дозволяє оптимізувати використання ресурсів, зменшити кількість відходів і знизити вплив на довкілля. Це не лише сприяє зниженню витрат, а й зміцнює репутацію компанії як екологічно відповідального бізнесу.

Таким чином, менеджмент якості продукції є ключовим чинником економічної безпеки підприємства, оскільки він знижує ризики, підвищує конкурентоспроможність, забезпечує сталість виробничих процесів та зміцнює довіру до бренду.

Ярославський Д.А., здобувач гр. ОКД 23 м

Грінка Т. І., канд. екон. наук., доцент

Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

У сучасних умовах господарської діяльності будь-яке підприємство повинно мати чітко розроблений план своєї діяльності; його наявність сприяє росту показників прибутковості та ефективності. За його відсутності підприємству важко реагувати на стрімкі зміни зовнішнього середовища та приймати правильні управлінські рішення. Недостатнє усвідомлення значущості планування може бути ознакою неякісного управління підприємством.

Ефективно побудована система стратегічного управління підприємством забезпечує його фінансову стійкість, конкурентоспроможність та ефективне функціонування на ринку. Для прийняття правильних та далекоглядних управлінських рішень керівник повинен бути ознайомлений з об'єктивною інформацією про витрати та доходи підприємства, а також про відхилення фактичних показників. Сьогодні підприємствам недостатньо дбати лише про своє економічне становище. У умовах нестабільної економіки необхідно вміти ефективно керувати бізнесом, адаптуючи стратегії та плани до швидких змін. Це включає в себе гнучке реагування на ризики, постійний моніторинг витрат і доходів, а також прийняття рішень, які забезпечують довгострокову стійкість і конкурентоспроможність. У таких умовах важливо враховувати не лише економічні показники, але й соціальні та екологічні фактори, що підвищують репутацію і довіру до бізнесу з боку працівників та клієнтів.

Мета написання цієї статті — показати ключові принципи та підходи до стратегічного управління бізнесом в умовах економічної нестабільності. Стаття покликана допомогти підприємцям, керівникам та спеціалістам зрозуміти важливість гнучкого й адаптивного підходу, оптимізації ресурсів, аналітики та управління ризиками для забезпечення стійкості та конкурентоспроможності компанії в умовах криз і непередбачуваних змін.

Крім того, стаття має інформативну та освітню мету, адже допомагає усвідомити значення ефективного управління персоналом, налагодження комунікацій з партнерами та клієнтами, а також впровадження інновацій. Таке розуміння може бути корисним як для діючих керівників, так і для майбутніх фахівців у сфері стратегічного менеджменту.

Попри різноманітні шляхи покращення управлінської системи українських підприємств, їх реалізацію стримують такі бар'єри, як брак доступу до висококваліфікованих консультаційних послуг через їхню високу вартість, обмежені фінансові ресурси для розвитку управлінського потенціалу, низький рівень фінансового ринку, недостатня підготовка персоналу та його неготовність до змін, високий рівень бюрократії, а також ускладнений доступ до інформації про інновації в управлінській сфері.

Актуальні дані щодо стратегічного управління підприємствами за 2022–2023 рік у світі охоплюють різні аспекти, зокрема вплив кризових факторів на управлінські рішення, рівень цифровізації процесів і тенденції інвестицій у стійкий розвиток. Наприклад, у 2023 році понад 70% компаній у Європі та США були змушені коригувати свої бізнес-плани через

інфляцію, логістичні проблеми та енергетичну кризу. У 2022 році приблизно 60% великих компаній перейшли на цифрові платформи для стратегічного планування, що допомогло їм зменшити витрати та підвищити швидкість прийняття рішень. За даними PwC, 54% світових компаній включили екологічну та соціальну відповідальність у свою стратегію розвитку в 2023 році. Це також стосується підприємств в Україні, які попри виклики, зосереджуються на стійких рішеннях та енергоефективності. До того ж процеси глобалізації та інтеграції продовжують поглиблюватися.

В сучасних умовах економічної нестабільності стратегічне управління бізнесом набуває нових форм та підходів. Кризові ситуації, що можуть бути спричинені як внутрішніми, так і зовнішніми факторами, вимагають від компаній адаптивності та гнучкості. Це включає здатність швидко реагувати на зміни ринку, політичні та економічні кризи, коливання валютних курсів, інфляцію та інші чинники, які можуть вплинути на конкурентоспроможність бізнесу.

Один з ключових елементів стратегічного управління в нестабільних умовах – це детальний аналіз ринку та прогнозування ризиків. Використання сучасних аналітичних інструментів допомагає передбачати можливі виклики і приймати проактивні рішення. Своєчасний аналіз дозволяє виявляти загрози та перетворювати їх на можливості, що підвищує шанси на успіх навіть в умовах високої непередбачуваності.

Важливу роль у стратегічному управлінні відіграє також оптимізація ресурсів та впровадження інноваційних підходів. Оптимізація витрат, реорганізація виробничих процесів та інвестиції в автоматизацію дозволяють зменшити фінансові ризики і підвищити ефективність. Впровадження нових технологій і підходів у бізнес-процеси не тільки допомагає адаптуватися до змін, але й сприяє конкурентним перевагам.

Гнучкість та адаптивність є ще одним важливим аспектом стратегії в нестабільному економічному середовищі. Компанії, що здатні швидко перебудувати свої процеси і змінити вектор розвитку, мають більше шансів зберегти свої позиції на ринку. Це може включати адаптацію продуктової лінійки, перехід на нові ринки чи навіть зміну бізнес-моделі.

Управління персоналом також є важливою частиною стратегічного управління в умовах кризи. Створення лояльної та професійної команди, підтримка морального духу співробітників та забезпечення безпеки робочих місць сприяють зменшенню плинності кадрів і підвищенню продуктивності. Важливим є розвиток навичок персоналу, що допомагає підвищити ефективність роботи компанії.

Стратегічне управління в умовах нестабільності потребує також ефективної комунікації з партнерами, клієнтами та акціонерами. Прозорість у відносинах, інформування про кроки та стратегії компанії сприяють підвищенню довіри та зміцненню ділових відносин, що може зіграти ключову роль в умовах кризи.

В результаті, стратегічне управління бізнесом в умовах нестабільної економіки вимагає комплексного підходу та готовності до змін. Поєднання гнучкості, інноваційності, ефективного управління ресурсами та комунікації з усіма учасниками бізнес-процесів сприяє зміцненню позицій компанії навіть у важкі часи.

Література:

1. Жосан, Г. В., Кириченко, Н. В. Менеджмент персоналу в умовах постпандемії та воєнного стану в Україні. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Економіка, (12). 2022. С. 46-51. (дата звернення 12.10.2024)
2. Кириченко І.В., Шленьова М.Г. Класичні підходи до тайм-менеджменту в сучасних реаліях. *Міжнародний електрон. наук. журнал Науковий огляд*, Т.1 №81. 2022. URL: <https://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/2446>
3. Роль стратегічного управління підприємством в сучасних умовах. *Фінтернет-конференція.2024*. URL: <http://www.konferenciaonline.org.ua/ua/article/id-1569/>
4. Формування стратегії розвитку підприємства в умовах війни URL: https://www.researchgate.net/publication/376301034_FORMUVANNA_STRATEGII_ROZVITKU_PIDPRIEMSTVA_V_UMOVAN_VIJNI